

OBSAH

Nejčastěji citované předpisy	11
Úvod	12
I. VÝKLAD K ZÁKONU O ÚČETNICTVÍ	14
1. Legislativní úprava účetnictví v české republice a navazující právní předpisy pro podnikatele	14
1.1 Zákon o účetnictví.....	14
1.2 Vyhláška pro podnikatele	17
1.3 České účetní standardy	18
1.4 Vazba účetnictví na obchodní právo	19
1.5 Vztah zákona o daních z příjmů k účetnictví.....	20
2. Vymezení účetních jednotek a jejich členění do kategorií	27
2.1 Účetní jednotky a vedení podvojného účetnictví podnikatelů	27
2.2 Členění účetních jednotek do kategorií - účetní povinnosti a osvobození	29
2.2.1 Kategorie účetních jednotek.....	29
2.2.2 Základní účetní povinnosti účetních jednotek podle kategorií a případné úlevy	33
3. Základní účetní povinnosti a zásady při vedení podvojného účetnictví ...	35
3.1 Základní povinnosti při vedení podvojného účetnictví.....	35
3.2 Účetní metody, účetní principy a zásady.....	37
4. Účetní období a zdaňovací období	42
4.1 Účetní období u pokračující účetní jednotky	42
4.2 Účetní období u zúčastněných obchodních korporací při přeměně	44
4.3 Zdaňovací období.....	45
5. Povinnost vedení účetnictví, otevírání a uzavírání účetních knih.....	47
5.1 Povinnost vedení účetnictví (vznik a zánik)	47
5.2 Otevírání účetních knih	49
5.3 Uzavírání účetních knih	50
6. Rozsah vedení účetnictví a účetní knihy.....	52
6.1 Rozsah vedení účetnictví.....	52
6.2 Účetní knihy a účtové rozvrhy v soustavě podvojného účetnictví.....	55

7. Účetní závěrka a rozsah sestavení účetní závěrky	56
7.1 Typy účetních závěrek	57
8. Účetní záznamy, účetní doklady a další písemnosti	58
8.1 Účetní záznamy	58
8.2 Účetní doklady	62
8.3 Úschova účetních písemností a dalších účetních záznamů	65
9. Oceňování v účetnictví	66
9.1 Obecně	66
9.2 Ocenění k okamžiku uskutečnění účetního případu (v průběhu roku)	67
9.3 Ocenění k rozvahovému dni	70
10. Inventarizace majetku, závazků a průkazné dokládání ztrát aktiv	73
10.1 Pojem inventarizace	73
10.2 Periodické a průběžné inventarizace	75
10.3 Inventarizační rozdíly	76
10.4 Průkazné doložení ztrát, zničení a likvidace majetku	79
11. Odpovědnost za vedení účetnictví a pokuty (sankce) za porušení zákona o účetnictví	81

II. ÚČETNÍ METODY A POSTUPY ÚČTOVÁNÍ PŘI VEDENÍ PODVOJNÉHO ÚČETNICTVÍ PODNIKATELŮ

1. Charakteristika vyhlášky o vedení podvojného účetnictví pro podnikatele	86
1.1 Předmět vyhlášky	86
1.2 Účetní jednotky podléhající vyhlášce	86
1.3 Struktura a obsah vyhlášky	87
2. Struktura směrné účtové osnovy pro podnikatele podle vyhlášky a účtový rozvrh	88
2.1 Členění a formální uspořádání směrné účtové osnovy pro podnikatele	88
2.2 Účtový rozvrh účetní jednotky	90
3. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (stálá aktiva)	105
3.1 Třídění a vykazování dlouhodobého hmotného majetku v účetnictví	105
3.2 Pozemky, stavby a technické zhodnocení	108
3.2.1 Nemovitě věci	108
3.2.2 Právo stavby	110
3.2.3 Den uskutečnění převodu vlastnictví k nemovité věci	112

3.2.4 Technické zhodnocení staveb a jiného dlouhodobého majetku	113
3.2.5 Uvedení dlouhodobého hmotného majetku do užívání a zařazení do aktiv	115
3.3 Dlouhodobý nehmotný majetek	117
3.3.1 Vymezení, třídění a vykazování dlouhodobého nehmotného majetku v účetnictví	117
3.3.2 Povolenky na emise a preferenční limity	121
3.4 Vlastnické právo a ekonomické vlastnictví dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku v účetnictví	124
3.5 Ocenění dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku	126
3.5.1 Ocenění pořizovací cenou	126
3.5.2 Ocenění vlastními náklady	131
3.5.3 Ocenění reprodukční pořizovací cenou	131
3.6 Pořízení, odpisování a vyřazení dlouhodobého majetku	132
3.7 Prodej - nákup - pacht obchodního závodu	141
3.7.1 Nákup obchodního závodu (z pohledu kupujícího)	141
3.7.2 Prodej obchodního závodu (z pohledu prodávajícího)	146
3.7.3 Pacht obchodního závodu	147
3.8 Analytická evidence dlouhodobého majetku	149
4. Zásoby	150
4.1 Obecná část	150
4.2 Oceňování zásob	152
4.2.1 Nakupované zásoby	152
4.2.2 Zásoby vytvořené vlastní činností	153
4.2.3 Testování na snížení hodnoty zásob	156
4.3 Způsoby a postupy účtování zásob	156
4.3.1 Způsob A evidence zásob	157
4.3.2 Způsob B evidence zásob	158
4.3.3 Digitální měny a jejich účtování	159
4.3.4 Inventarizace a manka a škody	160
5. Dlouhodobý a krátkodobý finanční majetek (cenné papíry, podíly, směnky, zlato a drahé kovy)	163
5.1 Klasifikace cenných papírů v účetnictví a jejich zachycení v účetnictví	163
5.2 Ocenění cenných papírů a obchodních podílů	167
5.2.1 Ocenění cenných papírů a podílů k okamžiku pořízení, resp. nabytí	168
5.2.2 Ocenění cenných papírů a podílů ke konci rozvahového dne	169

5.3	Způsob vypořádání rozdílů z ocenění k rozvahovému dni	172
5.3.1	Cenné papíry k obchodování a ostatní (realizovatelné) cenné papíry	172
5.3.2	Vypořádání rozdílů z ocenění ekvivalenci u majetkových účastí	174
5.4	Účtování a vykazování výnosů z cenných papírů a podílů	175
5.4.1	Výnosy z majetkových cenných papírů a podílů	175
5.4.2	Výnosy (úroky) z dluhových cenných papírů	177
5.5	Praktická část – účtování o cenných papírech	178
5.6	Směnky	180
5.6.1	Směnky – jejich oceňování ke dni nákupu nebo vystavení směnky k rozvahovému dni	181
5.6.2	Prodej, resp. postoupení směnek, eskont a úročení	182
5.7	Zlato, drahé kovy a drahé kameny	185
6.	Zúčtovací vztahy – pohledávky a závazky	185
6.1	Obecná část	185
6.2	Oceňování pohledávek a závazků	187
6.3	Zánik závazků a pohledávek	188
6.4	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	188
6.5	Dohadné účty aktivní a pasivní	190
6.6	Účetní opravné položky k pohledávkám po lhůtě splatnosti	193
6.7	Zákonné opravné položky k pohledávkám po splatnosti a odpis pohledávek	194
6.7.1	Základní východiska pro daňový postup při odpisu a tvorbě zákonných opravných položek	194
6.7.2	Odpis pohledávek	195
6.7.3	Základní režimy pro tvorbu a čerpání zákonných opravných položek k pohledávkám	197
6.8	Vklady pohledávek do dceřině společnosti	202
7.	Náklady, výnosy a jejich časové rozlišení	204
7.1	Náklady, výnosy a výsledek hospodaření	204
7.2	Časové rozlišení nákladů a výnosů	205
7.2.1	Obecná část	205
7.2.2	Časové rozlišení nákladů a výnosů	206
7.2.3	Časové rozlišování nákladů a výnosů v cizí měně	210

8.	Rezervy	212
8.1	Obecná část	212
8.2	Zákonné rezervy	213
8.3	Účetní rezervy	219
8.4	Účtování o rezervách	221
9.	Pokles hodnoty majetku (úprava hodnot aktiv)	222
10.	Kurzové rozdíly – ocenění majetku v cizích měnách	225
10.1	Obecná část	225
10.2	Druhy používaných kurzů v průběhu účetního období	226
10.3	Účtování kurzových rozdílů	228
10.3.1	Účtování kurzových rozdílů v průběhu účetního období	228
10.3.2	Účtování kurzových rozdílů při uzavírání účetních knih	229
10.4	Příklady účtování kurzových rozdílů	232
11.	Účtování mezd, zdravotního a sociálního pojištění	234
12.	Přijaté dotace, dary a jejich účtování	235
13.	Daň z přidané hodnoty	240
13.1	Obecná charakteristika DPH a účtování	240
13.2	Účtování uskutečněných zdanitelných plnění a záloh	242
13.3	Cizí měna při účtování o DPH	243
14.	Finanční leasing hmotného majetku a nájemné (z pohledu nájemce)	245
15.	Účtování v kapitálových společnostech	251
15.1	Vymezení základních pojmů	251
15.2	Účtování při vzniku obchodní společnosti (zahajovací rozvaha a náklady před založením společnosti)	252
15.3	Peněžité a nepeněžité vklady do kapitálových obchodních společností	253
15.3.1	Peněžité vklady do kapitálových obchodních společností	253
15.3.2	Nepeněžité vklady do kapitálových obchodních společností	254
15.3.3	Zvyšování základního kapitálu u kapitálových obchodních společností	258
15.3.4	Ážio a příplatky mimo základní kapitál	261

15.4 Snižování základního kapitálu.....	262
15.5 Rozdělování zisku a jiných vlastních zdrojů u kapitálových společností	263
15.6 Záloha na podíl na zisku a její účtování a vykazování.....	265
15.7 Výsledek hospodaření minulých let.....	268
16. Účtování individuálního podnikatele.....	269
17. Splatná a odložená daň z příjmů.....	270
17.1 Obecně.....	270
17.2 Splatná daň z příjmů a rezerva na daň z příjmů	270
17.3 Odložená daň z příjmů.....	272
17.4 Účtování daně z příjmů ve veřejných obchodních společnostech.....	280
III. ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH	281
1. Uzavírání účetních knih a daň z příjmů	281
1.1 Postupy při uzavírání účetních knih	281
1.2 Otvírání a uzavírání účetních knih	283
2. Účetní závěrka	285
2.1 Vymezení účetní závěrky, druhy účetních závěrek a rozvahový den.....	285
2.2 Obsah a rozsah řádné účetní závěrky	287
2.3 Rozvaha a výkaz zisku a ztráty.....	288
2.3.1 Obecné vymezení rozvahy a výkazu zisku a ztráty, rozsah a formální pravidla pro jejich sestavování.....	288
2.3.2 Události po rozvahovém dni upravující údaje výkazů za běžné období.....	292
2.3.3 Srovnatelnost za běžné a minulé účetní období v účetních výkazech.....	292
2.3.4 Účetní výkazy s vazbou položek na účtovou osnovu (rok 2020).....	296
2.4 Příloha k účetní závěrce	308
2.4.1 Obecně.....	308
2.4.2 Rozsah a struktura přílohy pro podnikatele.....	310
2.4.3 Obsah přílohy pro podnikatele	311
2.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	325
2.6 Přehled o peněžních tocích	327
2.7 Sestavení a odevzdání účetní závěrky.....	327

3. Výroční zpráva – obsah, způsob zveřejnění a audit	329
3.1 Výroční zpráva a její obsah u malých a středních účetních jednotek.....	329
3.2 Výroční zpráva a její obsah u subjektů veřejného zájmu	331
3.3 Zpráva o vztazích.....	333
3.4 Způsoby zveřejňování údajů z účetní závěrky a z výroční zprávy.....	334
3.5 Audit (ověření) účetní závěrky a výroční zprávy	337
4. Přehled o peněžních tocích (cash flow).....	340
4.1 Úvod	340
4.2 Struktura a členění peněžních toků na činnosti (funkce).....	343
4.2.1 Základní struktura peněžních toků.....	343
4.2.2 Peněžní toky z provozní činnosti.....	344
4.2.3 Peněžní toky z investiční činnosti.....	344
4.2.4 Peněžní toky z finanční činnosti.....	345
4.2.5 Vykazování specifických položek v přehledu o peněžních tocích	346
4.3 Metody vykazování peněžních toků z provozní činnosti.....	348
4.4 Zdroj informací cash flow a analytická evidence.....	349
4.5 Souhrnný příklad na přehled o peněžních tocích (nepřímá metoda)	352
5. Konsolidovaná účetní závěrka.....	373
5.1 Obecná část.....	373
5.2 Vymezení konsolidačního celku.....	377
5.3 Konsolidační pravidla.....	379
5.4 První konsolidovaná účetní závěrka a rozdíl po první konsolidaci.....	380
5.5 Metody a systém konsolidace	381
5.6 Charakteristika metod konsolidace	382
5.6.1 Metoda plné konsolidace	382
5.6.2 Poměrná metoda konsolidace.....	383
5.6.3 Metoda ekvivalence	383
5.6.4 Vyloučení vzájemných operací	384
5.6.5 Konsolidovaná rozvaha a konsolidovaný výkaz zisku a ztráty.....	385
PŘÍLOHOVÁ ČÁST – ÚČETNICTVÍ	387
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	388
Vyhláška č. 500/2002 Sb.	442
České účetní standardy – přehled	501

PŘÍLOHOVÁ ČÁST - DAŇOVÉ ZÁKONY	591
Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů	592
Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů	616
Pokyn D-332	862
Pokyn D-333	883
Pokyn D-334	887
Pokyn GFŘ D-22	893
Vyhláška č. 358/2019 Sb.	940
Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	941
Přehled platných smluv české republiky o zamezení dvojího zdanění	1113

Nejčastěji citované předpisy

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále zákon o účetnictví nebo ZoÚ)
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále zákon o daních z příjmů nebo ZDP)
- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále jen zákon o rezervách)
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen občanský zákoník)
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen zákon o obchodních korporacích)
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále zákon o dani z přidané hodnoty nebo zákon o DPH)
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále vyhláška pro podnikatele nebo jen vyhláška)

Všechny právní předpisy, na které se v publikaci odkazuje, jsou míněny ve znění pozdějších předpisů, pokud není výslovně uvedeno jinak.